

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติบางปู ใช้พื้นที่ 338 ไร่ ทางด้านตะวันออกของสะพานสุขตา มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ แบบวงรอบระยะทาง 1,496 เมตร ผ่านบ่อกังว้างซึ่งเป็นที่หากินของนกชายเลนนานาชนิด ผ่านสะพานข้ามคลองสายเล็ก ๆ ซึ่งทำหน้าที่ผันน้ำทะเลเข้ามาหล่อเลี้ยงพื้นที่ ผ่านดงต้นชะคราม และไม้พื้นล่างที่เติบโตได้ดีในเขตดินเค็ม มายังแอ่งโคลนที่เป็นแหล่งอาศัยของปลาตีน ปูแสม และปูก้ามดาบ ก่อนจะสิ้นสุดลงที่หอยขมเรือนยอด สูง 8 เมตร สามารถชมทิวทัศน์เรือนยอดของดงแสมและรับลมบริสุทธิ์จากทะเล

สำหรับนักดูนกและผู้สนใจศึกษาธรรมชาติ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติบางปู มีหอดูนกขนาดเล็ก สำหรับเฝ้าสังเกตพฤติกรรมของนกในธรรมชาติ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ และอุปกรณ์ที่พร้อมนำผู้มาเยือนได้สัมผัสเรื่องราวของนกกับธรรมชาติที่มีความสัมพันธ์กันในระบบนิเวศได้อย่างน่าอัศจรรย์

สนใจเรื่องราวของธรรมชาติ
ใกล้ ๆ เมืองที่บางปู สามารถติดต่อ
ขอข้อมูลเพิ่มเติมที่
ศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก (บางปู)
เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชินี

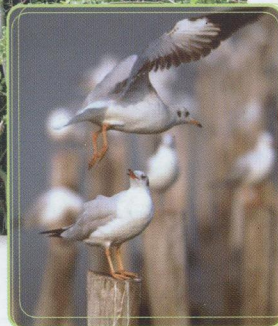
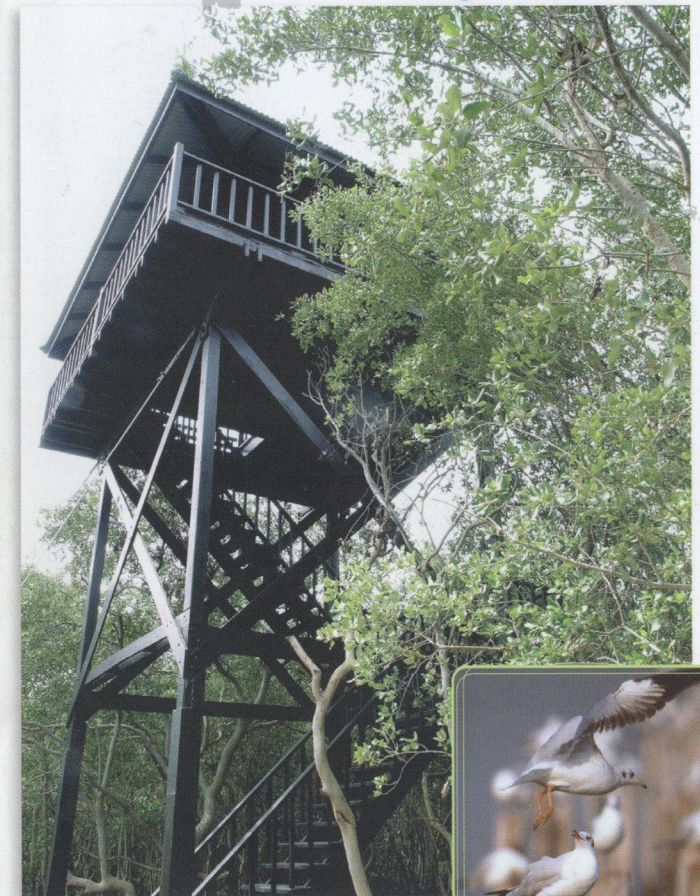
164 หมู่ 2 ถ.สุขุมวิท ต.บางปูใหม่
อ.เมือง สมุทรปราการ 10280
โทร. 02 709 5005,
โทรสาร. 02 323 3073
BNEC@wwfthai.org
www.wwfthai.org

สิ่งพิมพ์นี้พิมพ์จากกระดาษรีไซเคิลประเภทอาร์ตด้าน 130 แกรม
กระดาษจากไม้ปลูก ไม่รบกวนไม้จากธรรมชาติ

ไทย **ประกันชีวิต**
www.thailife.com

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ บางปู องค์ความรู้ใกล้บ้าน

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติบางปู เป็นความร่วมมือระหว่างกองทัพบก และ WWF ประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์กรที่ปฏิบัติการด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเครือข่ายอยู่ในหลายประเทศทั่วโลก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากองอำนาจการสถานพักผ่อนบางปู ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านธรรมชาติชนเมืองสำหรับเยาวชน เน้นรูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ประยุกต์ เนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับวิชาต่างๆ ในชั้นเรียน โดยอาศัยธรรมชาติเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

พื้นที่ชุ่มน้ำบางปู

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติบางปู เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเลใกล้ปากแม่น้ำเจ้าพระยา มีธาตุอาหารอันอุดมสมบูรณ์สะสมอยู่ตลอดแนวหาดโคลน ถัดเข้าไปด้านในของพื้นที่เป็นดงเสม ที่ขึ้นอยู่ในบ่อกึ่งร้างระดับน้ำไม่ลึก สภาพเช่นนี้เอื้อต่อนกน้ำนานาชนิด เป็นแหล่งสร้างรังของนกนานาเล็ก รวมถึงนกยางหลายชนิด และในฤดูหนาวเป็นที่หยุดพักหาอาหารของนกชายเลนที่อพยพมาจากแผ่นดินตอนในของทวีปเอเชียราว 10,000-20,000 ตัว ที่โดดเด่น คือ นกนางนวลธรรมดา ซึ่งได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของบางปูอย่างหนึ่ง

พื้นที่ชุ่มน้ำบางปู เป็นระบบนิเวศที่ซับซ้อน และมีคุณค่าสภาพธรรมชาติที่ส่งผลโดยตรงต่อเมืองใหญ่ เนื่องจากกรุงเทพฯ และสมุทรปราการ มิได้เป็นเมืองที่อยู่โดดเดี่ยว หากแต่มีสภาพเป็นชุมชนล้อมรอบด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งช่วยรองรับน้ำในฤดูน้ำหลาก ป้องกันการพังทลายของดิน ลดความรุนแรงของพายุ และเป็นแหล่งอาหารป้อนเมืองใหญ่

องค์ความรู้ใกล้บ้าน

ในการจัดตั้งศูนย์ศึกษาธรรมชาติ ให้เป็นแหล่งความรู้ใกล้บ้าน จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการทัศนพิเคราะห์ที่จะนำเสนอเรื่องราวของธรรมชาติใกล้ๆ เมืองโดยไม่ละเลยรายละเอียดทุกแง่มุม ที่ผ่านมามีพื้นที่ชุ่มน้ำบางปู ตลอดจนธรรมชาติละแวกเมือง เป็นสิ่งที่ถูกมองข้ามเนื่องจากความเข้าใจของคนทั่วไป ธรรมชาติ หมายถึงป่าใหญ่ ดอยสูง หรือแนวปะการังกลางทะเลลึก ขณะที่หย่อมป่าเสมผืนเล็กๆ ชานเมืองไม่มีความน่าสนใจ ธรรมชาติจึงถูกผลักไสให้ไกลออกไปจากชีวิตในเมืองใหญ่มากขึ้นทุกที คณะทำงานด้านการศึกษาของศูนย์ศึกษาธรรมชาติบางปู ได้ออกแบบเครื่องมือ และกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อช่วยเปิดเผยเรื่องราวที่น่าสนใจที่ซ่อนอยู่ในระบบนิเวศขนาดเล็กแห่งนี้ให้ผู้มาเยือนได้เข้าใจเรื่องราว เหล่านี้ มิได้เป็นปรากฏการณ์ที่ยิ่งใหญ่ หากแต่มีรายละเอียดมากมายเชื่อมโยงกัน เกิดเป็นระบบนิเวศที่จริงส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

เยาวชนที่มาเยือน จะได้รู้จักองค์ประกอบหลัก 4 ส่วนสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำบางปู คือ

- **นกอพยพ** ที่กล่าวถึงเส้นทางการบินอพยพ การปรับตัวของเหล่านกท้องถิ่น
- **สิ่งมีชีวิตหน้าดิน** ว่าด้วยเรื่องของสัตว์นานาชนิด ที่พบได้บนพื้นโคลน
- **ป่าชายเลนและเรื่องราวในดงเสม** กล่าวถึงการกำเนิดของป่าชายเลน และระบบนิเวศย่อยภายในเส้นทางศึกษาธรรมชาติบางปู
- **พื้นที่ชุ่มน้ำ** ว่าด้วยความสำคัญ และความเชื่อมโยงของป่าต้นน้ำกับที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

องค์ประกอบหลักทั้งสี่นี้ จัดแสดงในแบบสามมิติ เน้นให้ผู้ชมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง เปรียบเสมือนองค์ประกอบที่ 5 ที่เชื่อมโยงกับระบบนิเวศบางปูนั่นเอง

กิจกรรมภายในอาคาร เป็นความรู้พื้นฐานที่กระตุ้นให้เยาวชนเกิดความกระตือรือร้นที่จะออกไปสัมผัสธรรมชาติจริง บนเส้นทางศึกษาธรรมชาติ อันเป็นหัวใจของศูนย์ศึกษาธรรมชาติบางปู พร้อมด้วยอุปกรณ์สนับสนุนเพื่อสังเกตการณ์ธรรมชาติ

แรงบันดาลใจจากธรรมชาติ

เนื้อหาการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ถูกกำหนดขึ้นในศูนย์ศึกษาธรรมชาติบางปู มิได้หมายถึงวิชาว่าด้วยธรรมชาติ และการอนุรักษ์ธรรมชาติเท่านั้น หากแต่เปิดกว้าง โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

เยาวชนแต่ละคนจึงสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในแนวทางที่ตนเองสนใจ โดยได้แรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติ

